

Закон

за потребителския кредит

(Приет от XL народно събрание на 15 юни 2006 г.,
обнародван в „Държавен вестник“, бр. 53 от 30 юни 2006 г.,
в сила от 1 октомври 2006 г.; изм., бр. 105 от 2006 г.,
в сила от 1 януари 2007 г.)

Глава първа

Общи разпоредби

Чл. 1. Този закон урежда изискванията за предоставяне на потребителски кредит, договора за потребителски кредит и договора за посредничество за предоставяне на потребителски кредит.

Чл. 2. Този закон има за цел да осигури защитата на потребителите при предоставянето на потребителски кредит чрез:

1. приемането на изисквания, които ще се прилагат за всички форми на потребителски кредит, с изключение на изрично изключените от предмета на закона;

2. създаването на равни условия за получаване на потребителски кредит;

3. осигуряването на защита срещу неравноправни клаузи в договора за потребителски кредит;

4. предоставянето на информация за техните права и задължения по договора за потребителски кредит и за условията и стойността на кредита;

5. предоставянето на възможност да упражнят правата си, произтичащи от този закон и от договора за потребителски кредит, по съдебен и административен ред;

6. осигуряването на достъп до извънсъдебни способи за решаването на спорове, свързани с потребителски кредити.

Чл. 3. (1) Разпоредбите на закона се прилагат и за свързан договор, при който от икономическа гледна точка се постига същата цел, както при договора за потребителски кредит.

(2) Разпоредбите на закона се прилагат и в случаите, когато между потребителя и кредитора са сключени няколко договора за кредит, чийто общ размер надвишава максималния размер, посочен в ал. 3, т. 5, или чието сключване е с цел или резултат заобикаляне изискванията на закона.

(3) Разпоредбите на закона не се прилагат за договори за:

1. наем, които не предвиждат прехвърляне на правото на собственост или на друго вещно право;

2. кредит, за който не се начислява лихва или друг разход за потребителя;

3. кредит, по който не се дължи лихва, при условие че потребителят се е съгласил да издължи кредита с еднократна вноска;

4. предоставяне на услуги за продължителен период от време, съгласно които потребителят има право да заплаща стойността на услугите чрез извършване на периодични плащания при предоставяне на услугите;

5. кредит, чийто размер е на стойност, по-малка от 400 лв., или на стойност над 40 000 лв.;

6. кредит, по който потребителят се задължава да изплати стойността на кредита за период не по-дълъг от три месеца, или когато кредитът се връща чрез извършването на не повече от 4 вноски за срок не по-дълъг от 12 месеца.

(4) Разпоредбите на закона, с изключение на чл. 9, не се прилагат за договори за кредит, по които кредитът се предоставя под формата на превишаване наличността на разплащателна сметка, с изключение на сметките, свързани с кредитна карта.

(5) Разпоредбите на закона, с изключение на чл. 15, не се прилагат за договори за кредит или за договори за посредничество за предоставяне на кредит:

1. обезпечени с ипотека върху недвижим имот;

2. предназначени за придобиване или запазване правото на собственост върху земя или сграда, която е построена или предстои да бъде построена, както и за извършване на ремонт или подобрения в недвижим имот.

Глава втора

Договор за потребителски кредит. Форма и съдържание

Чл. 4. Договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, отсрочено или разсрочено плащане, лизинг и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане.

Чл. 5. (1) Страни по договора за потребителски кредит са потребителят и кредиторът.

(2) Потребител е всяко физическо лице, което е страна по договор за потребителски кредит и не действа в рамките на своята професионална или търговска дейност.

(3) Кредитор е всяко физическо или юридическо лице или обединение от такива лица, което предоставя потребителски кредит в рамките на своята професионална или търговска дейност.

Чл. 6. (1) Кредиторът уведомява потребителя за всички условия на потребителския кредит преди сключването на договора.

(2) Договорът за потребителски кредит се сключва в писмена форма и на потребителя се предоставя екземпляр от договора.

(3) Потребителят не е длъжен да извършва каквито и да са плащания, включително на лихви, такси, комисиони или други разходи, които не са включени в условията на сключения договор за потребителски кредит.

(4) Всички изменения и допълнения към сключения договор за потребителски кредит се извършват в писмена форма и се подписват от двете страни по договора.

Чл. 7. Договорът за потребителски кредит се изготвя на ясен и разбираем език и съдържа:

1. дата и място на сключване;
2. име/наименование, правноорганизационна форма, код по БУЛСТАТ или ЕИК на търговеца и адрес/седалище на кредитора;
3. име, ЕГН, постоянен и настоящ адрес на потребителя;
4. чиста стойност на кредита (подлежаща на получаване главница на кредита);
5. максимален размер на кредита, ако такъв е уговорен, или начините за неговото определяне;
6. годишен процент на разходите по кредита, които потребителят трябва да направи, за да издължи кредита, а когато неговото изчисляване не е възможно – годишен лихвен процент и всички разходи, приложими към момента на сключване на договора за кредит;
7. условията, при които посочените в т. 6 разходи по кредита могат да бъдат променяни;
8. условията за издължаване на кредита от потребителя, включително размера, броя, периодичността и датите на погасителните вноски и ако е възможно, общия размер на тези плащания;
9. разходите по чл. 21, ал. 2, с изключение на тези, които възникват поради неизпълнение на договора от страна на потребителя;
10. елементите на общата стойност на кредита, които не са включени при изчисляването на годишния процент на разходите по кредита; когато точният размер на тези елементи е известен, те трябва да бъдат посочени в договора; когато точният размер на тези елементи не е известен, посочва се начинът на тяхното изчисляване или реалистична оценка за тяхната стойност;
11. свързаните с договора разходи, които трябва да се понесат от потребителя, ако има такива;
12. правото на потребителя да погаси предсрочно кредита и указание, че в този случай той има право на намаление на размера на задълженията си съгласно чл. 18, ал. 2, както и условията за прекратяване на договора;
13. обезпеченията, които потребителят е длъжен да предостави, тяхната стойност, както и условията, при които могат да бъдат освободени;

14. изискуемите застраховки и разходите по тях, ако изборът на застраховател не е предоставен на потребителя.

Чл. 8. (1) Когато договорът за потребителски кредит се сключва за придобиване на стоки или за предоставяне на услуга чрез разсрочено плащане или лизинг, освен информацията по чл. 7 договорът съдържа и информация за:

1. стоката или услугата (точно описание) – предмет на договора;
2. цената на придобиваната срещу кредита стока или услуга, когато тя се заплаща в брой, и цената на стоката или услугата, когато тя се изплаща на кредит съгласно условията на договора;
3. размера на авансовото плащане, броя и размера на погасителните вноски и техния падеж или правилата за тяхното определяне, когато те не могат да бъдат установени към момента на сключване на договора;
4. фирмата, седалището, адреса на управление и код по БУЛСТАТ или ЕИК на търговеца, съответно трите имена и адреса на собственика на стоката, когато продавачът запазва правото на собственост върху нея до окончателното изплащане на цената от потребителя;
5. условията, при които потребителят става собственик на стоката;
6. задължението на потребителя да открие отделна сметка и да внася средства в нея, ако това е уговорено между страните.

(2) При предоставяне на кредит за придобиване на стоки кредиторът може да развали договора и да поиска връщане на стоката, ако потребителят забави дължимото плащане повече от три месеца. В този случай размерът на кредита се намалява с цената на върнатата стока, като се отчита намаляването на стойността ѝ.

Чл. 9. (1) При договори, по които кредитът се предоставя под формата на превишаване наличността по разплащателна сметка (овърдрафт), с изключение на кредитните карти, кредиторът уведомява писмено потребителя преди или най-късно по време на сключване на договора за потребителски кредит за:

1. максималния размер на кредита;
2. годишната лихва и разходите по кредита, приложими от момента на сключване на договора, както и условията, при които те могат да бъдат променени;
3. начините за прекратяване на договора.

(2) Кредиторът потвърждава на потребителя в писмена форма информацията по ал. 1. Потвърждаването на тази информация може да се съдържа в извлечение от сметка, предоставено на потребителя. Кредиторът уведомява незабавно потребителя за всяка промяна в годишната лихва или в разходите, свързани с предоставянето на кредита.

(3) Когато кредиторът позволи на потребителя да превиши наличността по разплащателната си сметка за период, по-дълъг от три месеца, без наличието на договор за тази цел, кредиторът уведомява незабавно потребителя за годишната лихва, за разходите по кредита и за условията за тяхната промяна.

Чл. 10. Договорът за потребителски кредит, свързан с използването на кредитна карта, съдържа задължително информация за:

1. горната граница на кредита, ако такава е договорена, или начините за нейното определяне;
2. условията за ползване и връщане на кредита;
3. годишния лихвен процент и разходите, ако има такива, приложими към момента на сключване на договора, както и условията, при които те могат да бъдат променени.

Глава трета

Недействителност на договора за потребителски кредит. Неравноправни клаузи

Чл. 11. (1) Правата, предоставени на потребителите по този закон, не могат да бъдат ограничавани. Всяка уговорка, с която предварително се изключват или ограничават правата на потребителите, е недействителна.

(2) Отказът от права, предоставен на потребителите по този закон, е недействителен.

(3) (В сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.) Всяка клауза в договор, която посочва за приложим закона на друга държава, която не е член на Европейския съюз, и която клауза изключва прилагането на разпоредбите на този закон или на закона на държава – членка на Европейския съюз, е нищожна.

Чл. 12. За договора за потребителски кредит се прилагат и чл. 143–148 от Закона за защита на потребителите.

Чл. 13. Клаузите на договора за потребителски кредит по чл. 7, чл. 8, ал. 1, чл. 9, ал. 1 и чл. 10 трябва да бъдат ясно и недвусмислено формулирани, а документите, които ги съдържат, да са видими и четливи.

Чл. 14. (1) Когато не са спазени изискванията на чл. 6, чл. 7, т. 4–14, чл. 8, ал. 1, чл. 9, ал. 1 и чл. 10, договорът за потребителски кредит е недействителен.

(2) Когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита.

Глава четвърта

Реклама на договори за потребителски кредит

Чл. 15. (1) Всяка реклама или всяко съобщение, изложено в търговско помещение, с което рекламодателят се задължава да предостави кредит или да посредничи за сключването на договор за потребителски кредит, и което посочва лихвен процент или друга цифра, свързана със стойността на кредита, трябва да съдържа и годишния процент на разходите по кредита. За тази цел рекламодателят посочва в рекламното съобщение представителен пример за стойността на кредита, ако не може да използва други методи.

(2) За рекламата по ал. 1 се прилагат и чл. 32–42 от Закона за защита на потребителите.

Глава пета

Прехвърляне на вземания и задължения

Чл. 16. (1) Кредиторът може да прехвърли вземанията си срещу потребителя на друго лице само при условие че договорът за потребителски кредит предвижда такава възможност.

(2) Когато кредиторът прехвърли вземанията си по договора за потребителски кредит на друго лице, потребителят има право да направи спрямо това лице всички възражения, които има към първоначалния кредитор, включително възраженията за прихващане.

(3) Недействителна е всяка клауза по договора за потребителски кредит, която изключва или ограничава правото на потребителя по ал. 2.

Чл. 17. (1) Договорът за потребителски кредит не е пречка потребителят да търси правата си от доставчика на стоките или услугите, закупени чрез използване на кредита, когато стоките или услугите не са доставени на потребителя, доставени са частично или не съответстват на договора за продажба или доставка.

(2) При предоставяне на кредит за придобиване на стоки или услуги потребителят има право да иска от кредитора обезщетение, представляващо разликата между договореното и реално доставеното, когато са налице едновременно следните условия:

1. потребителят е получил кредит за придобиване на стока или услуга от лице, различно от продавача или доставчика;

2. между кредитора и продавача на стоката или доставчика на услугата е сключено предварително споразумение, според което кредити за придобиване на предлаганите от продавача или доставчика стоки и услуги ще бъдат предоставяни единствено от този кредитор;

3. потребителят е получил кредит в рамките на споразумението по т. 2;

4. стоките или услугите, за придобиването на които е получен кредитът, не са доставени на потребителя, доставени са частично или не съответстват на договора за продажба и за доставка, и

5. потребителят е предявил правото си на обезщетение към доставчика, но не е бил удовлетворен.

(3) Алинея 2 не се прилага за доставка на стоки или услуги на стойност, по-малка от 400 лв.

Глава шеста

Изпълнение на договора за потребителски кредит. Обезпечаване на вземанията на кредитора

Чл. 18. (1) Потребителят има право да изпълни предсрочно задълженията си по договора за потребителски кредит.

(2) Предсрочното погасяване на кредита води до съответно намаляване на лихвата и на разходите по кредита, включени в стойността на кредита, съответстващи на периода, през който потребителският кредит няма да се използва. Кредиторът не може да откаже да приеме предсрочно погасяване на кредита от потребителя.

(3) В случаите по ал. 1 дължимите от потребителя разходи, които са предвидени в договора за потребителски кредит, не могат да надвишават тримесечния еквивалент на годишния процент на разходите по потребителския кредит върху остатъка от кредита.

Чл. 19. (1) При забава на потребителя кредиторът има право само на лихва за времето на забавата.

(2) Когато потребителят забави дължимите от него плащания по кредита, обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва.

(3) Кредиторът не може да откаже да приеме частично плащане на потребителския кредит.

Чл. 20. (1) Потребителят не може да бъде задължаван да гарантира потребителския кредит чрез издаване на запис на заповед или менителница.

(2) Когато задълженията на потребителя по договора за потребителски кредит са гарантирани чрез издаване на запис на заповед или менителница, след всяко плащане те трябва незабавно да бъдат привеждани в съответствие с остатъка по задължението.

(3) При погасяване на задължението на потребителя кредиторът е длъжен незабавно да върне издадения запис на заповед или менителница.

(4) Кредиторът отговаря за всички вреди, причинени на потребителя вследствие на неспазване на изискванията на ал. 1, 2 и 3.

(5) Кредиторът няма право да превалутира служебно кредита, съответно остатъка от кредита.

Глава седма

Годишен процент на разходите по кредита

Чл. 21. (1) Годишният процент на разходите по кредита представлява общата стойност на кредита за потребителя, изразена като годишен процент от сумата на предоставения кредит.

(2) При изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включват:

1. разходите, които потребителят трябва да заплати за неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит;

2. разходите, различни от покупната цена на стоката или услугата, които потребителят заплаща при покупката на стока или предоставяне на услуга, независимо от това, дали покупката се извършва в брой или чрез предоставяне на кредит;

3. разходите за извършване на превода на средства и за поддържането на банкови сметки, предназначени да обслужват погасяването на потребителския кредит, на лихвите и другите разходи по него, освен ако тези разходи са необичайно високи и потребителят няма възможност за избор, както и за събирането на дължимите вноски или за извършване на други плащания, независимо от това, дали сумите се събират в брой или по друг начин;

4. вноските, дължими във връзка с членство в сдружения или организации, които не произтичат от договора за потребителски кредит, макар че се отразяват на условията му;

5. разходите, свързани с обезпечения;

6. разходите за застраховка, освен тези, чието предназначение е да осигурят на кредитора пълно или частично издължаване на общия размер на кредита в случай на смърт, инвалидност, неработоспособност, болест или безработица на потребителя и които са задължително условие от страна на кредитора за отпускане на кредита.

Чл. 22. (1) Годишният процент на разходите по кредита се изчислява по формула съгласно приложението, като се вземат предвид следните условия:

1. платените от страните суми по различно време не е задължително да са равни и да се дължат на еднакви периоди;

2. началната дата за изчисляване на лихвата е първият ден от предоставянето на потребителския кредит;

3. приема се, че интервалите между датите, използвани при изчисленията, ще бъдат изразени в години или в части от години, като се счита, че годината има 365 дни, 52 седмици или 12 осреднени месеца (един осреднен месец съдържа $30,41666$ дни – $365/12$);

4. резултатите от изчислението се изразяват с точност до два десетични знака; когато третата цифра след десетичния знак е по-голяма или равна на 5, втората цифра след него се закръглява нагоре с единица.

(2) Годишният процент на разходите по кредита се изчислява към момента на сключване на договора за потребителски кредит.

(3) Изчисляването на годишния процент на разходите по кредита се извършва, като се допусне, че договорът за потребителски кредит е валиден за срока, за който е бил сключен, както и че кредиторът и потребителят изпълняват своите задължения в съответствие със сроковете, по които двете страни са постигнали съгласие.

(4) Годишният процент на разходите по кредита на договор за потребителски кредит, който съдържа клаузи, позволяващи промяна на лихвения процент и на стойността или размера на другите разходи, включени в годишния процент на разходите по кредита, които не могат да бъдат измерени количествено (да получат стойностно изражение) към момента на неговото изчисляване, се изчислява, като се приеме, че лихвата и другите разходи са неизменни спрямо техния първоначален размер и се прилагат до изтичането на срока на договора за потребителски кредит.

(5) Когато договорът за потребителски кредит не предвижда максимален размер на кредита, при изчисляването на годишния процент на разходите по кредита се приема, че предоставеният кредит не може да бъде по-голям от 4000 лв.

(6) Когато договорът за потребителски кредит не определя срок за издължаване на кредита и от договора не може да бъде определен такъв срок, при изчисляването на годишния процент на разходите по кредита се приема, че кредитът е предоставен за срок една година.

(7) Когато в договора за потребителски кредит не е предвидено друго и той съдържа няколко дати по избор за издължаване, при изчисляването на годишния процент на разходите по кредита се приема, че погасителните вноски ще бъдат извършени в най-близкия срок, предвиден в договора.

Глава осма

Посредничество за предоставяне на потребителски кредит

Чл. 23. (1) Разпоредбите на закона се прилагат и за договора за посредничество за предоставяне на потребителски кредит.

(2) Договорът за посредничество за предоставяне на потребителски кредит е договор, въз основа на който физическо или юридическо лице, което действа в рамките на своята професионална или търговска дейност, предлага или се задължава да уреди сключването на договор за потребителски кредит или да посочи възможност за сключването му.

(3) Договорът по ал. 1 се сключва в писмена форма.

Чл. 24. (1) Потребителят не заплаща такси и комисиони за посредничеството на лицето, което действа като посредник за сключване на договор за потребителски кредит.

(2) Лицето, което действа като посредник за сключване на договор за потребителски кредит, може да събира такси или комисиони за посредничество само от кредитора. Заплатените от кредитора разходи за посредничество са неразделна част от общата стойност на потребителския кредит.

Глава девета

Потребителски спорове и жалби

Чл. 25. Потребителите имат право да подават жалби до Комисията за защита на потребителите, свързани с договори за потребителски кредит или за посредничество за предоставяне на потребителски кредит.

Чл. 26. Комисията за защита на потребителите и сдруженията на потребителите могат да предявяват искиове за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики по този закон, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите, и искиове за обезщетение при условията и по реда на чл. 186–190а от Закона за защита на потребителите.

Чл. 27. (1) Комисията за защита на потребителите и сдруженията на потребителите разясняват правата и задълженията на потребителите във връзка с договорите за потребителски кредит, предоставят им безплатни съвети и информация за правата им при ползването на потребителски кредит и съдействат за разрешаване на потребителски спорове и жалби.

(2) Потребителите имат право да сезират помирителните комисии, създадени по реда на чл. 182–184 от Закона за защита на потребителите, когато са нарушени техните права и законни интереси.

Глава девета „а“

Контрол

(Нова – дв, бр. 105 от 2006 г., в сила от 1 януари 2007 г.)

Чл. 27а. (Нов – ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 1 януари 2007 г.) (1) Контролът по този закон се осъществява от Комисията за защита на потребителите към министъра на икономиката и енергетиката.

(2) За осъществяване на контрола по изпълнението на закона председателят на Комисията за защита на потребителите оправомощава със заповед длъжностни лица от администрацията ѝ.

Чл. 27б. (Нов – ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 1 януари 2007 г.) (1) При изпълнение на служебните си задължения длъжностните лица по чл. 27а, ал. 2 имат право:

1. на достъп до всички документи, свързани пряко или косвено с нарушение на този закон или на законодателството на държавите – членки на Европейския съюз, въвеждащи изискванията на Директива 87/102/ЕИО на Съвета за потребителския кредит, изменена от Директива 90/88/ЕИО на

Съвета и Директива 98/7/ЕО на Европейския парламент и Съвета, независимо от формата на документа;

2. да разпоредят на всяко лице да предостави сведения за нарушения по т. 1, които са му известни;

3. да извършват проверки на място.

(2) При изпълнение на служебните си задължения длъжностните лица по чл. 27а, ал. 2 са длъжни да опазват служебната, банковата, професионалната или търговската тайна и да не разгласяват данни от проверките преди тяхното приключване, както и да не използват информацията от проверката извън предназначението ѝ.

(3) Председателят на Комисията за защита на потребителите има право да:

1. разпореди писмено на нарушителя да преустанови нарушението по ал. 1, т. 1;

2. изиска от нарушителя да декларира, че ще преустанови нарушението по ал. 1, т. 1 и ако е необходимо, да го задължи да направи декларацията обществено достояние;

3. разпореди прекратяване или забрана на всяко нарушение по ал. 1, т. 1 и ако е необходимо, да направи разпореждането за прекратяване или забрана на нарушението обществено достояние.

Глава десета

Административнонаказателни разпоредби

Чл. 28. За нарушение на чл. 15, ал. 1 на виновните лица се налага глоба от 500 до 1000 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица – имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 29. (1) За нарушение на чл. 6–13 и чл. 23, ал. 3 на виновните лица се налага глоба в размер от 500 до 2000 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица – имуществена санкция в размер от 1000 до 4000 лв.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 на виновните лица се налага глоба от 1000 до 4000 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица – имуществена санкция в размер от 2000 до 8000 лв.

Чл. 30. На кредитор, който разпределя сумата по отпуснатия кредит върху няколко договора за потребителски кредит, сключени с един и същ потребител, и по този начин заобикаля разпоредбата на чл. 3, ал. 3, т. 5, се налага глоба от 1000 до 3000 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица – имуществена санкция в размер от 3000 до 10 000 лв.

Чл. 31. За нарушение на чл. 18 на виновните лица се налага глоба от 1000 до 3000 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица – имуществена санкция в размер от 2000 до 6000 лв.

Чл. 32. За нарушение на чл. 19, ал. 2 и 3 и чл. 20, ал. 1, 2 и 3 на виновните

лица се налага глоба от 500 до 1500 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица – имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 33. За нарушение на чл. 22 на виновните лица се налага глоба от 1000 до 3000 лв., а на едноличните търговци и юридически лица – имуществена санкция в размер от 2000 до 6000 лв.

Чл. 34. За нарушение на чл. 24, ал. 1 на виновните лица се налага глоба от 500 до 2000 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица – имуществена санкция в размер от 1000 до 4000 лв.

Чл. 34а. (Нов – ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 1 януари 2007 г.) (1) За неизпълнение на разпореждане по чл. 27б, ал. 1, т. 2 и ал. 3 на виновните лица се налага глоба в размер от 250 до 1000 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица – имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица – имуществена санкция, в двоен размер.

Чл. 35. (1) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от оправомощени от председателя на Комисията за защита на потребителите длъжностни лица.

(2) Наказателните постановления се издават от председателя на Комисията за защита на потребителите или от оправомощени от него длъжностни лица.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Обща стойност на кредита за потребителя“ са всички разходи по кредита, включително лихвите и другите разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които потребителят трябва да заплати.

2. „Свързан договор“ е договорът за потребителски кредит, въз основа на който:

а) кредитът се използва изключително за финансиране на договор за доставка на стоки или за предоставяне на услуги, и

б) от търговска гледна точка двата договора представляват едно цяло, което означава, че доставчикът на стоката или услугата финансира предоставянето на потребителския кредит или в случай че кредитът се финансира от трета страна, кредиторът използва услугите на доставчика на стоката или услугата за сключването или за подготовката на договора за кредит, или че договорът за кредит посочва конкретни стоки или услуги, доставката на които ще се финансира чрез потребителския кредит.

3. „Повторно“ е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същото по вид нарушение.

Заклучителни разпоредби

§ 2. (В сила от 30 юни 2006 г.) В Закона за защита на потребителите (обн., ДВ, бр. 99 от 2005 г.; изм., бр. 30 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се чл. 68а:

„**Чл. 68а.** (1) Забранява се всяко действие или бездействие, което противоречи на законодателството за защита на интересите на потребителите, посочено в Регламент 2006/2004/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за административното сътрудничество между органите, отговарящи за прилагане на законодателството за защита на потребителите на държавите – членки на Европейския съюз.

(2) Министерският съвет приема решение за определяне на органите, които отговарят за защита на икономическите интереси на потребителите, по смисъла на Регламент 2006/2004/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за административното сътрудничество между органите, отговарящи за прилагане на законодателството за защита на потребителите на държавите – членки на Европейския съюз.

(3) Министерският съвет приема наредба за реда и условията за участието на органите по ал. 2 в административното сътрудничество с държавите – членки на Европейския съюз, и с Европейската комисия.“

2. В чл. 164:

а) досегашният текст става ал. 1 и в нея се създава т. 7:

„7. изготвя списък на квалифицираните организации в Република България, които имат правен интерес да предявяват искове за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите.“;

б) създават се ал. 2 и 3:

„(2) Списъкът по ал. 1, т. 7 се изготвя въз основа на критерии, определени с наредба на министъра на икономиката и енергетиката.

(3) Министърът на икономиката и енергетиката предоставя на Европейската комисия списъка на квалифицираните организации в Република България, както и техния предмет на дейност и правноорганизационна форма.“

3. В чл. 186 :

а) в ал. 1 след думите „защита на потребителите“ се добавя „включени в списъка по чл. 164, ал. 1, т. 7“;

б) в ал. 2:

аа) в т. 4 накрая съюзът „или“ се заличава;

бб) създава се нова т. 6:

„б. Закона за потребителския кредит;“;

вв) досегашната т. 6 става т. 7 и в нея накрая се добавя съюзът „или“;

гг) създава се т. 8:

„8. националното законодателство на държава – членка на Европейския съюз, което въвежда следните директиви:

а) Директива 84/450/ЕИО на Съвета за заблуждаваща реклама;

б) Директива 85/577/ЕИО на Съвета за договори извън търговския обект;

в) Директива 87/102/ЕИО на Съвета за потребителския кредит;

г) Директива 89/552/ЕИО на Съвета за извършване на телевизионна дейност;

д) Директива 90/314/ЕИО на Съвета за туристически пътувания с обща цена;

е) Директива 92/28/ЕИО на Съвета за рекламата по отношение на лекарствата;

ж) Директива 93/13/ЕИО на Съвета за неравноправни клаузи, включени в потребителски договори;

з) Директива 94/47/ЕИО на Европейския парламент и на Съвета за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период от време;

и) Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за договори от разстояние;

к) Директива 99/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за продажбата на стоки и свързаните с тях гаранции;

л) Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за услугите на информационното общество и електронната търговия;

м) Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за продажба от разстояние на финансови услуги.“;

в) алинея 3 се изменя така:

„(3) Иск за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите, може да предявява и Комисията за защита на потребителите, с изключение на искове по глава трета, раздел II „Заблуждаваща реклама“ и раздел III „Непочтена реклама“.“

4. Създават се чл. 186а и 186б:

„**Чл. 186а.** (1) Иск по чл. 186, ал. 1 може да предяви и квалифицирана организация на държава – членка на Европейския съюз, на територията на която са настъпили последиците от нарушението на колективните интереси на потребителите, извършено на територията на Република България.

(2) Квалифицирана организация може да предяви иск по ал. 1, при условие че:

1. нарушението накърнява интересите, които са обект на защита от тази

квалифицирана организация;

2. организацията е включена в списъка на квалифицираните организации, изготвен от Европейската комисия и публикуван в „Официален вестник“ на Европейския съюз.

(3) Съдът преценява дали предметът на дейност на квалифицираната организация, включена в списъка по ал. 2, т. 2, ѝ позволява да предяви иска за защита на колективните интереси на потребителите.

Чл. 186б. (1) Съдът разглежда незабавно иска по чл. 186, ал. 1, като се произнася с решение в 14-дневен срок от постъпването на исковата молба. В деня на постъпване на исковата молба въз основа на мотивирано и подкрепено с доказателства искане съдът налага обезпечителни мерки за преустановяване на нарушението по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(2) Решението на съда подлежи на незабавно изпълнение, независимо дали е обжалвано. Обжалването на решението не спира неговото изпълнение.

(3) В 7-дневен срок от произнасянето съдът изпраща препис от решението на министъра на икономиката и енергетиката.“

5. В чл. 190 думата „местожителството“ се заменя с „постоянния адрес или седалището“.

6. Създава се чл. 190а :

„**Чл. 190а.** Доколкото в тази глава не са предвидени особени правила, прилагат се съответните разпоредби на Гражданския процесуален кодекс.“

7. В § 13 от допълнителните разпоредби се създава т. 22:

„22. „Квалифицирана организация“ е всяка организация, учредена съобразно изискванията на националното законодателство на държава – членка на Европейския съюз, за защита на колективните интереси на потребителите, която има правен интерес да предяви иск за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите.“

8. В § 34 от преходните и заключителните разпоредби след думите „ал. 3“ се добавя „чл. 68а“, а думите „и 160“ се заменят с „чл. 160, чл. 164, ал. 1, т. 7, ал. 2 и 3, чл. 186, ал. 1 и ал. 2, т. 7, чл. 186а, 186б и § 13, т. 22“.

§ 3. (Изм. – ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 1 януари 2007 г.) Изпълнение на закона се възлага на министъра на икономиката и енергетиката.

§ 4. Законът влиза в сила три месеца след обнародването му в „Държавен вестник“, с изключение на:

1. Член 11, ал. 3, който влиза в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

2. Параграф 2, който влиза в сила от деня на обнародването на закона в „Държавен вестник“.

Законът е приет от 40-ото народно събрание на 15 юни 2006 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Приложение
към чл. 22, ал. 1

Изчисляване на годишния процент на разходите по потребителски кредит

Годишният процент на разходите по потребителския кредит се изчислява по следната формула:

$$\sum_{K=1}^{K=m} \frac{A_K}{(1+i)^{t_K}} = \sum_{K'=1}^{K'=m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{t_{K'}}},$$

където K е поредният номер на предоставяната по кредита сума; K' – поредният номер на погасителната вноска или на плащането на разходи; A – размерът на предоставяната по кредита сума (K); A' – размерът на погасителната вноска или плащането на разходи (K'); Σ – математическият знак за сбор; m – поредният номер на последната предоставена по кредита сума; m' – поредният номер на последната погасителна вноска или на плащането на разходи; t – интервалът, изразен в години и части от година, между датата на първото предоставяне на сума по кредита (№ 1) и датите на следващите предоставяния на суми по кредита (№ 2 до m); t' – интервалът, изразен в години и части от година, между датата на предоставяната по кредита сума № 1 и датите на погасителните плащания или плащанията на разходи (№ 1 до m'); i – годишният процент на разходите по потребителския кредит, който може да се изчисли (например по алгебричен път, чрез последователни приближения или чрез компютърна програма), когато другите параметри във формулата са определени в договора за потребителски кредит или по друг начин.